

3,65 km - 1 uur 12
Zuidkust van Schouwen - Nationaal Park Oosterschelde

Natuurmonumenten

Wandelroute rondom Plompe Toren, bij Burgh-Haamstede

Kilometers van tevoren zie je de Plompe Toren al verrijzen uit het verder uitgestrekte landschap. De sporen uit het verleden van de eeuwige strijd tegen het water zijn zichtbaar. Het lijkt wel of de tijd hier heeft stilgestaan.

Deze wandelroute voert je langs echte, ruige, Zeeuwse natuur. Richting het zuiden ligt de Oosterschelde, aan de noordkant vind je eeuwenoude inlagen en karrevelden. En midden in het geheel staat de machtige Plompe Toren, die meerdere stormvloeden doorstond.

Vogels, zeehonden en cultuurhistorie

Tijdens deze wandeling geniet je van allerlei soorten vogels, zeehonden en de monumentale Plompe Toren met een prachtige expositie die je kunt bewonderen tijdens je klim naar het uitkijkpunt.

De route is niet gemarkeerd.

Waar kun je starten

Parkeerplaats Plompe Toren

1 De Zeemeermin

Ooit was het dorp Westenschouwen een welvarend vissersdorp. Zó welvarend dat de vissers hoogmoedig werden. Op een dag vingen ze een zeemeermin. Haar man smeekte hen om haar weer vrij te laten, maar de vissers weigerden. De zeemeermin stierf. Innig bedroefd sprak de echtgenoot de vloek uit; het dorp zou vergaan. En zo geschiedde: de haven van Westerschouwen verzandde en vissers en dorp raakten aan de bedelstaf. Later verplaatste de vloek zich naar het welvarende dorp Koudekerke en werd de kerk afgebroken. Alleen de toren mocht blijven staan en staat sindsdien fier aan de Oosterscheldedijk...

De zeemeerman sprak:

Westenschouwen
't zal u rouwen
dat ge heeft geroofd mijn vrouwe
Westenschouwen zal vergaan,
alleen de toren zal blijven staan

2 Terug in de tijd

Eind vijftiende eeuw lag de zeedijk van Schouwen nog ruim drie kilometer verderop in de Oosterschelde. Dat kun je je bijna niet voorstellen, toch? Hier, in dit Zuidland, lagen 14 zeer welvarende dorpen waar Koudekerke er één van was. In die tijd hadden we nog geen goede bescherming tegen het water, zoals we nu de Deltawerken hebben. De bewoners van de dorpen probeerden het water tegen te houden met dijken. En wanneer men een dijkdoorbraak vreesde, werd verder landinwaarts een reservedijk aangelegd. Tussen de twee dijken ontstond een inlaag. Tegenwoordig zijn de inlagen aangewezen als natuurgebied en zijn het laaggelegen, natte moerasgebieden waar kustvogels en weidevogels voedsel zoeken, broeden en uitrusten.

3 Karrevelden

In de inlaag zijn zogenoemde karrevelden te zien. Dat zijn zijn laaggelegen gebieden achter een zeedijk die ontstonden doordat de bodem werd afgegraven om de dijk te versterken. Veen en klei werden met karren afgevoerd. Vandaar de naam karreveld.

4 Zûûnige Zeeuwen

Lag er een dorp tussen de oude zeedijk en nieuwe inlaagdijk, dan werd dit vaak opgegeven. De huizen werden plank voor plank en steen voor steen afgebroken. Zeeuwen zijn zûûnig en bouw materiaal was schaars in die tijd. Regelmatig brak de oude zeedijk inderdaad door en ging weer land verloren. En zo verdween hier tussen 1475 en 1650 ruim 3500 hectare vruchtbaar polderland met veertien dorpen. Koudekerke werd tussen 1550 en 1600 bijna helemaal buiten bedijkt. De huizen werden afgebroken en omdat een kerk zonder volk geen nut meer heeft, trof de kerk hetzelfde lot. Alleen de kerktoren - de Plompe Toren - bleef staan als baken voor het drukke scheepsverkeer op de Oosterschelde.

5 Uitkijkpunt op de Plompe Toren

Heb je het hoogste punt van de Plompe Toren bereikt? Hier sta je bloot aan het krachtige natuurelement 'wind'. Een simpel testje: Zie je vandaag schuimkoppen of is het water van de Oosterschelde gladgestreken? Is dit laatste het geval? Dan heb je goede kans om zeehondenkopjes of de vin van een bruinvis boven het wateroppervlak te zien steken! Ben je weer uit de Plompe Toren? Vervolg je weg op de Koudekerkseweg.

6 Reservedijk

Je kijkt hier uit over de reservedijk die werd gebouwd als extra buffer om de inwoners van Schouwen te beschermen tegen de oprukkende zee. De lokale bevolking trok lering uit voorgaande dijkdoorbraken en probeerde een nieuwe ramp te voorkomen door een zogenaamde 'slaperdijk' aan te leggen. Tegenwoordig zijn de hoofddijken dusdanig beveiligd en beschermd dat het gevaar voor een nieuwe stormvloed is geweken. Tussen de reserve en hoofddijk is prachtige deltanatuur ontstaan waar kust- en weidevogels zich thuis voelen. Ook groeien er verschillende zilte planten als zeekraal en klein schorrenkruid die prima gedijen op een zilte bodem. Sla op het kruispunt rechtsaf naar de Stolpweg.

7 Reeën spotten

De Koudekerkse Inlaag en omliggende landbouwpercelen vormen het leefgebied van de ree. In het laagseizoen als er maar weinig toeristen te vinden zijn op Schouwen, zie je de reeën regelmatig in groepjes over de landerijen trekken. Zeker in de winter vormen zich groepjes van soms wel acht à negen reeën, een zogenaamde 'sprong'. De meeste kans om reeën te zien heb je in de vroege ochtend of in de avondschemer. Overdag trekken reeën zich vaak terug in het hoge riet van de Koudekerkse Inlaag. Met wat geluk kun je ze dan vanaf de Plompe Toren spotten. Sla op de tweede T-splitsing die je tegenkomt rechtsaf richting de Oolesweg.

8 Weidevogels

Het gaat slecht met de weidevogel in het Nederlandse polderlandschap. Schaalvergroting en intensievere vormen van landbouw en de verdroging van het weidelandschap zorgen dat soorten als de grutto, kievit, patrijs en veldleeuwerik hard achteruit gaan. In Plan Tureluur krijgen weidevogels weer de ruimte. En ook boeren in de omgeving proberen een handje te helpen. Met behulp van subsidies worden delen van akkers ingezaaid met kruidenrijke plantensoorten om weidevogels een veilige plek te bieden om op te groeien met voldoende voedsel. Vervolg je weg op de Oolesweg, op de T-splitsing sla je rechtsaf richting de Plompetorenweg.

9 Bruine kiekendief

In de hoek van de Koudekerkse Inlaag broeden regelmatig bruine kiekendieven. Het is een roofvogel die de voorkeur geeft aan natte en ruige plekken met voldoende rust. Rust is een belangrijke voorwaarde: treedt er te veel verstoring op, dan keren de bruine kiekendieven waarschijnlijk niet terug naar hun broedplek. Dat is ook een van de redenen waarom de Koudekerkse Inlaag doorgaans niet toegankelijk is voor het publiek. Maar vanaf dit punt heb je prachtig uitzicht over de inlaag en de rietvelden waar je de bruine kiekendief regelmatig ziet jagen op kleine vogels en hun kuikens (de 'kiekens').

10 Roggenplaat

Midden in de Oosterschelde ligt een enorme zandbank. Het is de Roggenplaat, met 1500 hectare de grootste zandplaat van de Oosterschelde. Het is niet alleen de grootste, maar ook meest voedselrijke plaat. Ieder voor- en najaar strijken hier duizenden steltlopers neer om hun buikje vol te eten tijdens hun verre reis. Eten doen ze in 'wegrestaurant' de Oosterschelde waar ze kunnen aanschuiven aan een rijk gedekte tafel. Wormen, kreeftachtigen en schelpdieren staan op het menu. Zodra het hoogwater wordt, trekken ze richting de natuurgebieden landinwaarts om uit te rusten tot de platen weer droogvallen.

11 Eindpunt

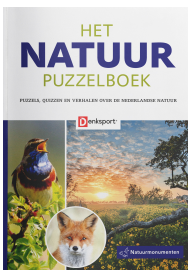
Je bent weer bij de parkeerplaats aangekomen. Ben je nog niet uitgewandeld? Kijk hier voor andere routes of de uitkijkpunten in Levensstrijd of Gasthuisbevang. Je kunt ook een hapje en drankje nuttigen bij bijvoorbeeld het nabijgelegen restaurant 't Oliegeultje.

Word nu ook lid

Sluit je net als 968.000 anderen aan bij Natuurmonumenten. Je beschermt niet alleen de natuur in Nederland, maar je ontvangt ook een welkomstpakket en alle ledenvoordelen.

nm.nl/de-natuur-in/word-lid

Nieuw: Het Natuur Puzzelboek

Het Natuur Puzzelboek: een boek van 160 pagina's vol puzzels, verhalen en weetjes over de natuur in Nederland. Leuk om zelf mee aan de slag te gaan of om cadeau te geven. Je bestelt 'm op

nm.nl/puzzelboek